

Contact

Driemaandelijks magazine van de stichting ESDA

- 02 Redactioneel Ollie
- 03 Overdenking Helden daad
- 04 Achtergrond Een portie moed voor elke dag
- 06 Relaties Waarom zijn helden nodig?
- 08 Dialoog God vergeet ons niet
- 10 Interview Rens Bijma voelt zich geen held
- 12 Verdieping Zeven helden uit de Bijbel
- 14 Bijbels gezien Ruth, een heldin?
- 15 Uitstappen (Strip)helden
- 16 Voedsel voor de geest Held op sokken
- 18 Groen! Superhelden
- 19 Ten slotte Flutgoden

Helden

Ollie

Lydia Lijkendijk

Ermolaev Alexander/
Shutterstock.com

‘Lydia schrijft over Paul McCartney’, stond er in de notulen van de *Contact*-redactie. Niet zo vreemd, want ik houd nogal van The Beatles. En ja, Paul McCartney is zo’n beetje de enige overgebleven Beatle en dus mijn held.

Ik kreeg ze, als kind van de sixties, met de paplepel naar binnen gegoten, *The Beatles*. Hun muziek, vooral. Er was gewoon geen ontkomen aan. Alleen mijn vader deed niet mee aan die flauwekul, maar hij kon dan ook geen wijs houden. Wel oogstte hij de bewondering van al mijn veertienjarige vriendinnen toen hij in 1981 een John Lennon-shirt voor me meebracht uit Engeland én een Beatles-encyclopedie. Zo’n hippe vader hadden zij niet.

In het huis waar mijn 95-jarige moeder woont, ontdekten ze dat ze niet zo van muziek hield. ‘Welke muziek laten jullie haar dan horen?’, vroeg ik. Dat bleek *Op de grote stille heide* te zijn, en meer toppers uit de jaren 20 en 30. ‘Probeer The Beatles’, adviseerde ik. En wat blijkt? Mijn oude moeder, die alleen nog bij haar herinneringen kan als wij ze voor haar ophalen, zingt *Let It Be* woordelijk mee.

Maar inmiddels heeft zich een andere held aangediend over wie ik dringend iets moet schrijven, Paul heeft concurrentie. Die held heeft vier pootjes, ontzettend lange oren en is altijd blij. Hij heeft ergens in onze uitgebreide familie onderdak gekregen en als ik op de kleine meisjes pas bij wie hij in huis woont, mag ik met hem wandelen.

Zijn naam is Ollie en hij wordt een Cocker Spaniel als hij groot is. Voorlopig is hij nog klein. Als het geregend heeft, wordt zijn buik nat als hij door een plas scharrelt.

Hij dartelt onbevagen de wereld tegemoet. Ook als die wereld bestaat uit een lelijke boze hond die grommend langs komt stuiven, zijn baasje aan de lijn achter zich aan trekkend. ‘Kom Ollie, we schuilen even achter een boom’, is tegen dovehondsoren; Ollie is niet zo van de tekst. Dat komt nog wel, wacht maar. Waar je mee omgaat, daar word je mee besmet en dat geldt ook voor honden. Alleen weet Ollie dat nog niet. Hij weet heel veel nog niet. En zijn geheugen is kort. Dus als hij op zijn nummer is gezet door een grote knorrig hond die de baas is in de buurt, gaat hij met evenveel enthousiasme af op de volgende hond die hij tegenkomt.

Ik weet niet of Ollie bang is, maar hij is wel moedig. En als hij bang is, dan weet hij dat te verbergen in een grote dosis schattigheid. Hij is vóór pret, en stapt erop af. Dat is wat helden doen. En als iedereen nou vóór pret is, dan wordt de wereld een aanzienlijk fijnere plek. Op je eigen vierkante meter kun je best een held zijn!

Contact is een gratis uitgave van het Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten **ESDA-Instituut** Amersfoortseweg 18, 3712 BC Huis ter Heide
Tel: 030 - 6931509 | Email: esda@adventist.nl | Web: www.esda-online.nl | INGbank NL76 INGB 0000 0383 25 | Rabobank NL59 RABO 0155 9483 18
Woord van Hoop (ESDA België) Ernest Allardstraat 11, 1000 Brussel | Tel: 02-5113680 | ING Bank BE47 3100 1698 4180
Verantwoordelijke uitgever België Jeroen Tuinstra, Minimenstraat 61, 1000 Brussel **Hoofredacteur** Lydia Lijkendijk
Redactiesecretaris Joanne Balk-Geerlings **Redactie** Tom de Bruin, Jacob Engelgeer, Rudy Dingjan, Jeroen Tuinstra, Nelske Verbaas en Reinder Bruinisma
Vaste medewerkers Marie Rahajaan - kunstsociologe en Glenn Ripassa - docent hbo
Vormgeving Paul de Bruin - Limelight Design Studio **Foto omslag** Willow Hood/Shutterstock.com **ISSN** 2542-548X **Druk** Van de Ridder - Nijkerk **Oplage** 2300 ex.

Heldendaad

Joanne Balk

David was de jongste van acht zonen van Izaï en hij was herder. Als jongste zoon had hij het minste aanzien en dus ook de minste macht. Toch slingerde hij de reusachtige Goliat naar zijn ondergang (1 Samuël 17).

De uitdrukking 'David tegen Goliat' duidt tegenwoordig op een situatie waarbij de underdog een veel sterkere tegenstander verslaat. Eigenlijk kwam David in eerste instantie naar het legerkamp om eten te brengen. Maar omdat ook hij de laster van kwelgeest Goliat niet langer verdroeg, besloot hij er iets aan te doen. Goliat had al dagen om een tweegevecht geroepen, maar niemand uit het legerkamp durfde dat aan.

Gehoon

David sprak tegen de soldaten zijn verontwaardiging uit over het gehoon. 'Wie denkt die man wel dat hij is.' Want voor David was hier meer aan de hand, omdat hij 'de gelederen van de levende God durfde te beschimpen.' Toen de broers van David hun kleine broertje in het legerkamp met de soldaten hoorden praten, vielen ze tegen hem uit. 'Bemoei je met je eigen zaken en ga op je schapen passen.' Maar David liet zich niet van de wijs brengen.

Reusachtig

Goliat was groot. Hij wordt niet voor niets als een reus omschreven. En hij had natuurlijk ook een volledige en imposante wapenuitrusting aan. David ging naar koning Saul om hem te vertellen dat hij het wel tegen deze reus wilde opnemen. Op zijn 'We hoeven om die Filistijn toch niet de moed te verliezen, heer', kwam een verbaasde reactie. Want Goliat was al van jongs af aan gewend om te vechten en David was een schapenhoeder. Maar David hield voet bij stuk. Hij had al leeuwen en beren verjaagd om zijn kudde te beschermen en in zijn jeugdige overmoed vergeleek hij de krijger Goliat daarmee. En toen David daar nog aan toevoegde dat hij in God geloofde en in diens reddingskracht, gaf Saul zich gewonnen.

Na 40 dagen uitdagen was het welletjes, vond David, en hij pakte het gereedschap dat hij kende. De koning zelf had nog wel zijn eigen wapenuitrusting aangeboden, maar dat werd 'm niet. Die was veel te zwaar en te onhandig voor een jongen als hij. Zijn uitrusting was een slinger. Dezelfde waarmee hij al menige leeuw en beer verjaagd had toen hij zijn schapen hoedde. Goliat zal vol ongeloof naar David gekeken

hebben. Maar David vertelde hem dat de God die hij beschimpt had 'geen zwaard of speer nodig had om te overwinnen.' En David versloeg Goliat.

Vertrouwen

Vanaf die dag was David niet meer weg te denken uit de hofhouding van Saul. Sauls zoon Jonatan sloot vriendschap met hem en Saul benoemde David na een poosje tot zijn legeraanvoerder.

Natuurlijk gaat het verhaal over David verder en kennen we de *Goede tijden, slechte tijden*-afleveringen uit zijn leven. Want, hoe heldhaftig zijn optreden ook was, ook David maakte later flinke uitglijers. In zijn Psalmen beschrijft David de ups en downs in zijn leven. Met als rode draad zijn vertrouwen op God. Het vertrouwen dat hij had toen hij tegenover de grote uitdaging stond die Goliat heette, bleef altijd overeind. Misschien was het voorbeeld dat hij daarmee gaf wel de grootste heldendaad van David.

Eric Isselee/
Shutterstock.com

Een portie *moed* voor elke dag

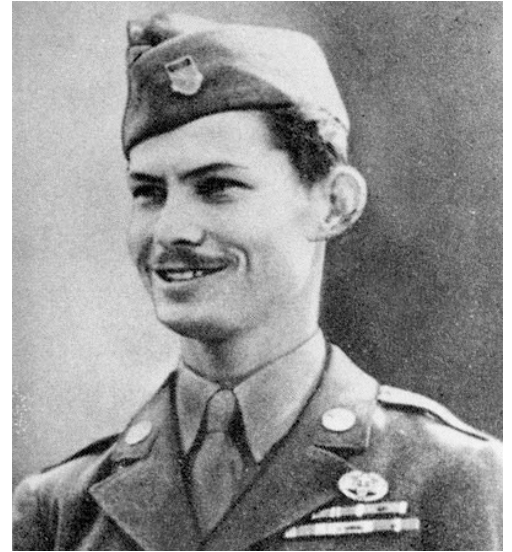
Reinder Bruinsma

Op de voorpagina van elke krant vinden we zijn naam en in elk nieuwsbulletin op de tv horen we over hem. Dat is tenminste het geval op het moment dat ik dit artikel schrijf. Hoe het zal zijn wanneer dit nummer van *Contact* verschijnt weet ik niet, maar de kans is groot dat hij dan nog steeds in het nieuws is.

Volodymir Oleksandrovych Zelensky, de man over wie ik het heb, is de 44-jarige president van Oekraïne. Hij was een populaire komiek en acteur die in een tv-serie de rol speelde van president. Zijn land leed onder chaos en corruptie en daarom besloot hij zich kandidaat te stellen bij de nationale verkiezingen. Zelensky won die verkiezingen met een overweldigende meerderheid, en werd op 20 mei 2019 geïnstalleerd als de zesde president van dit, met ruim 44 miljoen inwoners, op één na grootste land van Europa. Nu, drie jaar later, wordt hij alom bewonderd om zijn moed en is hij uitgegroeid tot een nationale held.

Voorbeelden van moed

‘Moed’ is een synoniem voor dapperheid en durf hebben, vooral op momenten dat het erom spant. Het is een kwestie van in actie komen terwijl velen daartoe niet het lef hebben. Een held is iemand die we bewonderen om wat hij of zij, vaak onder

Desmond T. Doss (1919-2006)

heel moeilijke omstandigheden, durft te doen. We kennen verschillende categorieën van helden. Piet Hein wordt nog steeds, ondanks de bedenkelijke aspecten van zijn activiteiten, door velen gezien als een grote zeeheld. Epke Zonderland is in de ogen van veel Nederlanders een van de sympathiekste sporthelden van onze tijd. De achtereenvolgende vertolkers van de James Bond-rol zijn filmhelden geworden. *Soldaat van Oranje* is gebaseerd op het waar gebeurde verhaal van Erik Hazelhoff Roelfzema, een verzetsheld uit de Tweede Wereldoorlog. Het elfde hoofdstuk uit het bijbelboek Hebreëen is bekend geworden als de galerij van de geloofshelden.

Moed en geloof

Met spanning en enorme bewondering heb ik gekeken naar de film *Hacksaw Ridge*—het verhaal van de principiële wapenweigeraar Desmond Doss. Tijdens de slag om het Japanse eiland Okinawa zette hij zijn leven op het spel en wist 75 mannen te redden. Ik denk niet dat ik zelf ooit zoveel moed zou kunnen opbrengen. Desmond Doss was ontegenzeggelijk een held. Hij was een gelovig mens, maar moeten

etraveler/
Shutterstock.com

ZELENSKY

we hem daarom zien als een *geloofsheld*? Of was hij toch eerder een *oorlogsheld*? Er zijn naast gelovige ook veel niet-gelovige helden, en het is lastig om de relatie tussen moed en geloof precies in kaart te brengen. Maar, ook al zijn er niet-gelovige helden, toch zullen veel christenen beamen dat hun geloof voor hen vaak een bron van moed is geweest. In Psalm 23 – een van de bekendste Psalmen – belijdt David dat hij op God vertrouwt: ‘Al gaat mijn weg door een donker dal, ik vrees geen gevaar, want U bent bij mij, uw stok en uw staf geven mij moed.’ We horen een echo van deze woorden in een van de brieven die de apostel Paulus schreef aan de eerste christengemeente in de Griekse stad Korinte: ‘Geprezen zij de God en Vader van onze Heer Jezus Christus, de Vader die zich over ons ontfermt, de God die ons altijd troost en ons in al onze ellende moed geeft’ (1 Korintiërs 1:3,4).

Oprecht en eerlijk

Hoe gaat dat in zijn werk? Hoe geeft God ons moed en hoe kunnen we ooit tot heldendaden in staat zijn? We moeten niet verwachten dat we van de ene dag op de andere, of zelfs op lange termijn, de moed van mensen als Zelensky of Desmond Doss kunnen evenaren. Maar wat we wel mogen verwachten is dat God ons de moed zal geven om in ons leven van alle dag oprecht en eerlijk te zijn – ook als dat misschien niet altijd opportuun lijkt – en om openlijk van ons geloof te getuigen. Er is soms moed nodig om in een restaurant voor onze maaltijd te bidden, om anderen over ons geloof te vertellen, of om collega’s te vragen niet in onze tegenwoordigheid te vloeken. Maar God kan en zal ons die moed geven als we Hem daarom vragen.

Een held worden?

Of we de moed hebben om een echte heldendaad te verrichten, weten we pas als we in een uitzonderlijke situatie verkeren. Heb ik de moed om in een kanaal te springen om een kind van de verdrinkingsdood te redden? Ik weet het niet. Als ik er nu, achter mijn bureau gezeten, over nadenk, vraag ik me af of ik daar wel verstandig aan zou doen. Kan ik wel goed genoeg zwemmen? Zou de kans niet groot zijn dat zo’n eventuele heldendaad van mijn kant mislukt, met als gevolg dat er een extra slachtoffer te betreuren is? Ik kan God echter bidden of Hij mij voortdurend wil leiden en op kritieke momenten duidelijk zal maken wat ik moet doen. Wie weet of ik op zo’n moment een held kan worden?

Vraag
God elke
dag om
moed

Ljupco Smokovski/
Shutterstock.com

In de middeleeuwen hebben miljoenen christenen hun geloof met hun leven moeten bekopen. Zou ik, als ik in die tijd had geleefd, blijmoedig de brandstapel hebben beklommen, zoals velen deden? Stel dat er ooit in ons deel van de wereld een geloofsvervolgung zal komen, hoe moedig zou ik dan zijn? Zou ik standvastig kunnen blijven in mijn geloof, ook als dat een hoge prijs vergt? Op dat soort vragen is maar één antwoord mogelijk. God vraagt van ons dat we Hem *elke dag* bidden om de kracht die nodig is om de uitdagingen van *die* dag het hoofd te bieden.

Helden zijn niet volmaakt

Misschien denken we dat wij nooit tot een held kunnen uitgroeien. Wij kunnen immers niet in de schaduw staan van de helden die wij in de geschiedenisboeken, en ook in de Bijbel, tegenkomen. Maar bedenk: helden zijn geen volmaakte mensen. Dat geldt ook voor de bijbelse helden. Noach dronk bij een bepaalde gelegenheid te veel. Jakob bedroog zijn gehandicapte vader. David had seks met de vrouw van een ander ...

Voor ieder van ons geldt: Bid dagelijks om moed voor alle kleine (en eventuele grote) uitdagingen die je op je pad tegenkomt. Of je ooit een held wordt, weet je nu nog niet, maar je weet wel dat God je op het juiste moment de moed kan geven die je nodig hebt. Daarom: ‘U die uw hoop vestigt op de Heer: wees allen sterk en houd moed’ (Psalm 31:24).

Waarom zijn helden nodig?

Helden, idolen zijn mensen tegen wie je op kijkt, die je bewondert. In vele tienerkamers hangen posters van popidolen, sporters, acteurs. Iedereen heeft wel een held of heeft er een gehad. Toch zien we het vaak als iets wat meer voor kinderen is en dat is niet terecht. Mensen kunnen op alle momenten helden hebben en helden hebben een soort voorbeeldfunctie. Een rol waar mensen zich aan op kunnen trekken en waar vaak jonge mensen ook een soort steun aan kunnen hebben.

Het hebben van een held is een behoefte die diep in ons verankerd ligt. Mensen kijken veel naar anderen om van elkaar te kunnen leren. Helden kunnen ons dingen laten zien die zij al goed beheersen en die wij nog moeten leren.

Het Obama-effect

Op 20 januari 2009 hield de wereld de adem in toen Barack Obama werd geïnaugureerd als de eerste zwarte president van de Verenigde Staten. Onderzoekers van drie Amerikaanse universiteiten deden op die historische dag een bijzonder onderzoek: zij lieten blanke en zwarte Amerikanen een test maken waarmee hun academisch werk- en denkniveau werd gemeten. Doorgaans scoren zwarte mensen in de Verenigde Staten ongeveer 20 procent lager op dit soort tests, maar voor het eerst in de geschiedenis haalden zij even hoge testcijfers als hun blanke landgenoten. Professor Ray Friedman van de

Vanderbilt University in Nashville, die het onderzoek leidde, doopte dit 'het Obama-effect': volgens hem had Obama's hoopvolle voorbeeld zwarte Amerikanen geholpen zich niet langer minderwaardig te voelen. Volgens Friedman bleek hiermee hoe belangrijk het is om een inspirerende held als rolmodel te hebben.

Mijn rolmodel

Ik zat in de brugklas en had een knaloranje etui. Met vette zwarte letters had ik er JEZUS opgeschreven. Medeleerlingen keken ernaar en moesten erom lachen of zeiden niets. Een enkeling durfde mij de vraag te stellen waarom ik zijn naam op mijn etui had geschreven. Zonder schroom vertelde ik toen waarom Jezus belangrijk voor mij was. Hij was en is nog steeds mijn held.

Oude 'helden'

Op dit moment is er aandacht voor het koloniale verleden van Nederland. Oude helden worden nu onder een vergrootglas gelegd. Zij waren helden voor Nederland, maar misdadigers voor andere culturen. Het verleden is niet te veranderen. Maar je kunt wel afstand nemen van zwarte bladzijden uit de geschiedenis door belangrijke gebouwen en straatnamen niet meer naar deze mensen te vernoemen. De bladzijde hiernaast besteedt aandacht aan een paar van deze oude 'helden'.

Bronnen

www.parool.nl
Psychologiemagazine.nl

Illustratie Obama: Sherlock_wijaya/Shutterstock.com
Foto etui: Vladvm/Shutterstock.com

Een greep uit de verzameling

OUDE HELDEN

Peter Stuyvesant (ca.1611-1672)

omstreden vanwege zijn daden in de zeventiende eeuw. Hij dreef als bestuurder van Nieuw-Amsterdam, het huidige New York, slavenhandel via Curaçao. Hij bezat zelf tientallen slaven en had de naam een harde en onverdraagzame bestuurder te zijn. Daarnaast stond hij bekend als antisemiet. Joodse groeperingen strijden al jaren tegen de naam Stuyvesant op openbare plekken.

Johan Maurits (1604-1679)

was diplomaat en schopte het tot stadhouder namens de Staten-Generaal en had contacten met diverse vorsten. Door zijn inmenging kwam het noordoosten van Brazilië tot bloei, hij verwierf daarmee de bijnaam 'De Braziliaan'. Net als andere bestuurders uit zijn tijd handelde hij in mensen en hield hij zelf ook slaven.

Jan Pieterszoon Coen (1587-1629)

was gouverneur-generaal van de Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC). Naast het stichten van Batavia en zijn verdiensten als militair leider was de koopman verantwoordelijk voor ongeveer 15.000 moorden op inwoners van de Banda-eilanden, in huidig Indonesië, omdat zij het nootmuskaatmonopolie van de VOC niet erkenden. In zijn strijd op Banda liet Coen ook 44 leiders onthoofden omdat hij ze verdacht van samenzweringen tegen de Hollanders.

Witte de With (1599-1658)

had een flinke staat van dienst opgebouwd in de zeventiende eeuw. Hij bekleedde onder meer leidinggevende functies bij de VOC en de West-Indische Compagnie. Samen met Piet Hein veroverde hij in 1628 de Spaanse Zilvervloot. Zijn voornaamste verdiensten waren de oorlogshandelingen tegen Spanjaarden en Engelsen, maar De With verbrandde ook 90.000 kruidnagelbomen van arme Molukse boeren omdat ze het gezag van de VOC niet accepteerden. Net als veel andere bemanningsleden van de Hollandse zeevaartschepen raakte ook De With de laatste jaren in opspraak.

Michiel de Ruyter (1607-1676)

is misschien wel de meest bewierookte Nederlandse zeevaarder ooit. Hij vocht met succes tegen de Engelsen, Fransen en tal van andere mogendheden, met als voornaamste doel het verdedigen van de handelsroutes van de Republiek. Die handelsroutes waren voor een groot deel gebaseerd op de slavenhandel waarmee de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden veel geld verdiende. Aan de westkust van Afrika, waar de bevolking vaak tot slaaf werd gemaakt, vocht De Ruyter een aantal oorlogen uit met Engeland.

'Helden' 1587-1679

God *vergeet* ons niet

Jacob Engelgeer

Het leven kent verschillende vormen van lijden. Zo is er het lijden dat het gevolg is van je eigen gedrag. Als je ongezond leeft en ziek wordt, dan ligt het idee van oorzaak en gevolg meer voor de hand dan wanneer je gezond door het leven gaat. Er kan jou echter ook iets overkomen waar je niet om hebt gevraagd, of waar je geen aanleiding toe hebt gegeven. Bijvoorbeeld een natuurramp of een auto-ongeluk waar je geen schuld aan hebt.

∞
dialoog

© Freebibleimages.org

In de Bijbel lezen we hoe personen omgingen met diverse vormen van tegenslag. Wat leerden zij daarvan? Wat kunnen wij daar weer van leren? We delen weliswaar in het onvermijdelijke lijden van deze wereld, maar dankzij Christus Jezus staan we er nooit alleen voor. God is altijd met ons.

Paulus

De apostel Paulus lijdt ook, maar niet omdat hij het ernaar heeft gemaakt. Hij lijdt omwille van Christus. Het mooie aan Paulus is, dat hij God niet de schuld geeft van zijn tegenslagen. Iets wat anderen nog wel eens doen. Omdat er veel leed is in de wereld menen zij dat er geen liefdevolle God kan bestaan. Paulus laat juist zien dat tegenslag niet betekent dat God er niet is. Maar ook het omgekeerde is waar. Als God je zegent, betekent dit niet dat je leven geen tegenslagen kent. Iedereen heeft zo zijn eigen strijd. De vraag is, hoe ga je ermee om? Paulus schrijft in Romeinen 8 vers 18: 'Ik ben ervan overtuigd dat het

lijden van deze tijd in geen verhouding staat tot de luister die ons in de toekomst zal worden geopenbaard.' Het is duidelijk dat Paulus zich niet laat verslaan door verdriet en ellende. Hij ziet uit naar een hoopvolle toekomst.

Jozef

Jozef, de op een na jongste zoon van aartsvader Jakob, ondergaat ook diverse vormen van tegenslag terwijl hij onschuldig is. Zo wordt hij ten onrechte beschuldigd van aanranding van Potifars vrouw. In plaats van in te gaan op haar avances, blijft hij trouw aan God en maakt zich niet schuldig aan overspel. Hij weerstaat de verleiding, maar eindigt desondanks onschuldig in de gevangenis van de farao. Wellicht tegen alle verwachting in, gaat Jozef er positief mee om. Als een ware held draagt hij zijn tegenslagen. Hij verzorgt twee medegevangenen: de voornaamste schenker en de voornaamste bakker van farao. Bovendien legt hij hun dromen uit

Scan mij

die hen dwarszitten. Vervolgens vraagt hij de schenker om een wederdienst, namelijk om zijn zaak voor de farao te bepleiten zodra hij vrijkomt. Het tegenovergestelde gebeurt echter: de schenker denkt niet meer aan Jozef en vergeet hem.

Het leven kan oneerlijk zijn

Soms gebeuren er nare dingen in je leven die je niet begrijpt, waar je geen verklaring voor hebt. Het kan zijn dat je je afvraagt waarom het je overkomt of wat je verkeerd hebt gedaan, of je het misschien hebt verdiend. Maar zo hoeft het helemaal niet te zijn. Soms doen we domme dingen met nare gevolgen. Maar het kan ook zijn dat je slachtoffer bent van het grillige van het bestaan. Zo heeft Jozef er echt niet om gevraagd om door zijn broers verraden en verkocht te worden. Hij heeft er ook niet om gevraagd om daarna door de vrouw van Potifar vals beschuldigd te worden als een wellusteling. En toch komt hij in de gevangenis en niet zij. Hij is echter het slachtoffer en niet de dader. Het leven kan heel oneerlijk zijn. Jozef geeft ook zelf aan dat hij onschuldig is. In Genesis 40 vers 15 zegt hij: 'Want eerst ben ik ontvoerd uit het land van de Hebreëen en daarna hebben ze me in de kerker geworpen, zonder dat ik ook maar iets heb misdaan.'

Tegen de verdrukking in

Misschien dat Jozef de moed in de schoenen zonk nadat ook de schenker hem vergat, maar hij gaat er zeker niet aan onderdoor. Deze held leeft vanuit vertrouwen, want van één ding is hij overtuigd:

God laat hem nooit in de steek. Mensen mogen je vergeten, maar God vergeet je nooit. De vraag is echter: hóé is Hij er? Kan God ons alleen vormen wanneer de dingen goed gaan? Nee, juist ook bij tegenslag, wanneer anderen je over het hoofd zien, doet God vaak een diep werk in je leven. Nu willen we niet beweren dat God die nare

Jozef was een held die leefde vanuit vertrouwen

dingen in ons leven aanricht. Tijdens de tegenslagen die ons overkomen, kan God ons wel vormen. Hij zegende Jozef toen hij werd verkocht als slaaf en later in de gevangenis terecht kwam. Zo kreeg hij het voor het zeggen, zowel in het huis van Potifar als in de gevangenis. Juist tegen de verdrukking in werd Jozef getraind in dienend leiderschap, waardoor hij uiteindelijk veel mensen kon redden van de hongerdood.

© Freebibleimages.org

Dialogoog

Het 3^e kwartaal van het boekje *Dialogoog* heeft als titel: *In het strijdperk met Christus.*

Dialogoog is een halfjaarlijkse uitgave van de Adventkerk.

Bestel *Dialogoog* via

www.servicecentrum-adventist.nl.

Prijs excl. verzendkosten

€ 15,00.

2022

DIALOOG IN GEBIED MET HET WOORD

Terug naar de IC

Rens Bijma voelt zich geen held

Rens Bijma (1955) uit Norg werkte 38 jaar als verpleegkundige op de intensive care van het UMCG. Hij ging met pensioen in 2017, maar keerde terug tijdens de coronapandemie. Drie maanden lang werkte hij in zijn oude beroep, terwijl de wereld in brand stond. Een held wil hij niet genoemd worden. 'Heldendom is betrekkelijk.'

Rens, jij dacht te genieten van je pensioen. En toen kwam corona. Wat maakte dat je de werkvloer weer op ging?

'Op mijn 61^e ging ik met pensioen. Als verpleegkundige wil je zorg leveren, maar ik was steeds meer tijd kwijt aan administratieve taken. Daar was ik wel klaar mee. Bij het begin van de coronapandemie bleek al snel dat de IC's knel zouden komen te zitten. Enerzijds doordat er te weinig IC-verpleegkundigen zijn; bedden kun je zo bijschuiven, maar de IC moet ook bemenst worden. Anderzijds zorgde meerjarig beleid voor krapte op de IC's. IC-faciliteiten zijn verschrikkelijk duur en beleidsmakers lijken slechts in verdienmodellen te kunnen denken. Zorg lijkt eigenlijk vooral als grote kostenpost te worden gezien.

Toen de pandemie op stoom kwam, besloot de minister dat verpleegkundigen met een verlopen BIG-registratie toch weer ingezet konden worden. Binnen twee weken werd ik gebeld door het ziekenhuis of ik bereid was bij te springen. Dat wilde ik wel. Niet zozeer om de organisatie te helpen een structureel probleem op te lossen, maar ik voelde me geroepen mijn collega's bij te staan. Er lag zoveel druk op hen.'

Wat trof je aan in het ziekenhuis?

'Ontwikkelingen op de IC gaan snel. Ik was er 3 jaar uit en dacht dat ik wel op achterstand zou staan. Maar dat viel mee, ik kon bijna naadloos aansluiten. Het was leuk om terug te zijn, maar na drie maanden was ik ook blij dat ik de deur weer achter me dicht kon trekken.

In Groningen zijn vier IC's voor volwassenen in het UMCG. Eén was er specifiek voor niet-coronapatiënten; als je aangereden wordt op je fiets en je ligt aan gort, moet je ook naar de IC. De andere IC's lagen helemaal vol met covidpatiënten, zo'n 40 bedden. Je moet doodziek zijn voor je op een IC

belandt. Dat was het geval bij de coronapatiënten. De manier van behandelen was nog niet duidelijk, dat leidde tot hoge sterfte. Er was sprake van strikte isolatie, mensen stierven zonder dat er familie bij was. Ik herinner me een moeder van een gezin van rond de 40. Zij ging dood terwijl de familie thuiszat, ergens in Brabant. Dat was erg.'

Hoe heb je de coronaperiode ervaren?

'Het maakte indruk, maar als ik naar huis ging, kon ik het achter me laten. Dat geldt niet alleen voor mij, maar ook voor al mijn collega's, en niet alleen tijdens de coronapandemie. Niet iedereen kan en wil op een IC werken. Je moet altijd streven naar een juiste balans tussen professionele betrokkenheid en professionele afstandelijkheid. Als je die balans niet kunt bewaren, is een IC geen geschikte werkplek voor jou.'

Waren er ook positieve ervaringen?

'Het was mooi als mensen in redelijk goede conditie de IC konden verlaten, dat al onze inspanningen niet voor niets waren.'

10

interview

Zou je weer teruggaan naar de IC als het nodig was?

'Het personeelstekortprobleem van IC's komt niet uit de lucht vallen, het is het gevolg van structureel afbraakbeleid. Ik weet niet zeker of ik me geroepen voel om problemen die achter bureaus bedacht worden op de werkvloer op te lossen. Mijn motivatie om terug te gaan tijdens corona, was dat ik collega's bij wilde staan. Als dit weer nodig is, zou ik dat denk ik weer overwegen.'

Mensen vinden jou en je collega's in de zorg helden. Hoe kijk je daar tegenaan?

'Het is leuk als mensen voor je staan te klappen, we werden overspoeld met cadeaus. Maar dat verbaasde ons. Want het werk dat wij deden in coronatijd, verschilt niet van wat we altijd doen. De media besteedde er aandacht aan, daardoor leken we helden. Maar als we helden zijn, zijn we dat altijd.'

Heldendom is betrekkelijk.

Dat corona een nieuwe, onbekende ziekte was, doet daar niets aan af. De IC is een ultieme vergaarbak van menselijke ellende.

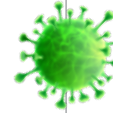
In de jaren dat ik werkte zijn mijn collega's en ik met vreselijke ziektes in aanraking gekomen, zoals hiv, sars en tbc. De schade die dat heeft aangericht bij mij en mijn collega's, valt mee. Blijkbaar kunnen we onszelf goed beschermen. Ik vond de onbekendheid van corona dan ook geen reden om niet te komen werken. Ik heb mijn hele werkzame leven risico gelopen, dit kon er ook wel bij. Dat ik die keuze maakte, maakt mij geen held.'

Heb je zelf ook een held?

'Het enige voorbeeld voor ons mensen, is Jezus. Menselijke verering, daar ben ik niet van, dus ik heb geen persoonlijke held. Nelson Mandela is wel een voorbeeld. Hij heeft jarenlang onterecht vastgezet, en na zijn vrijlating streefde hij niet naar wraak maar naar verzoening. Dat is ook het voorbeeld dat Jezus ons gaf.'

Wat zal je altijd bijblijven van deze periode?

'Een lichte irritatie over dat vermeende heldendom.'

ElenaBaryshnikova/
Shutterstock.com

Zeven *helden* uit de Bijbel

Tom de Bruin

De Bijbel staat vol helden en heldenverhalen. Van bekende machtige krijgers zoals David, tot de superloyale Ittai. Hier zijn een paar van mijn favorieten.

1

Lees zijn verhaal in Genesis 37-50.

De Meesterdromer

Jozef, zoon van Jakob, ziet de toekomst in zijn dromen. Wanneer hij zijn broers vertelt dat hij droomde dat hij over hen zou heersen, geven ze hem de naam 'De Meesterdromer'. Sarcastisch, vast. Uiteindelijk redt Jozef dankzij zijn dromen zowel zijn volk als dat van Egypte van hongersnood. Aan het eind van het verhaal denk ik dat de broers niet meer sarcastisch zijn wanneer zij 'De Meesterdromer' zeggen.

2

Lees haar verhaal in Esther 1.

De Feminist

Helaas loopt het niet met alle helden goed af! Koningin Wasti weigert op te draven wanneer de dronken koning haar schoonheid wil laten zien aan alle leiders van zijn koninkrijk. Dit maakt de koning en zijn wijze mannen bang dat de andere vrouwen in het rijk hun mannen niet meer als heer en meester zullen zien. De koning besluit van haar te scheiden en een nieuwe vrouw te zoeken. Hij beveelt ook dat voortaan alle vrouwen naar hun man moeten luisteren. Helden vechten tegen onrecht, maar helaas wint het onrecht soms.

3

Lees zijn verhaal in het bijbelboek Amos.

De Onrechtbestrijder

Voor mij zijn profeten de grootste helden van de Bijbel. Zij durven te spreken tegen onrecht in de maatschappij. Neem Amos, die zichzelf geen profeet wil noemen. Al zegt hij dat hij niets meer is dan een veeboer en vijgenteler, als hij eenmaal begint met praten over gerechtigheid, dan brandt hij echt los. Hij ziet onrecht om zich heen: het uitbuiten van de armen, het verwaarlozen van wezen en weduwen. En spreekt een voor deze **Contact** zeer toepasselijk oordeel uit: 'Zelfs de dapperste held zal naakt moeten vluchten die dag' (Amos 2:16). Als je niet vecht tegen onrecht, ben je wat Amos betreft zeker geen held!

De Golventemmer

Wanneer Noach van God hoort dat hij de eerste zeeman gaat worden, heeft hij een flink aantal vragen. De belangrijkste: 'Wat is een boot?' Toentertijd waren er geen waterpartijen en geen regen. Noach had geen idee wat hem te wachten stond. Toch bouwt hij vrolijk zijn boot, vult hem met dieren, en vaart met zijn familie wekenlang op de vloedzee. Hij lijkt zo blij dat hij die ervaring overleeft, dat hij meteen dronken wordt als hij weer vaste grond onder zijn voeten heeft. Zo zie je maar, heldendom is niet zwart-wit.

4

Lees zijn verhaal in Genesis 6-9.

De Ooggetuige

Jezus' dood kwam hard aan bij zijn volgelingen, en zijn opstanding was natuurlijk wonderbaarlijk nieuws! Maria uit Magdala is de eerste die weet dat Jezus opgestaan is, en vertelt het de anderen. Hoewel zij haar al jaren kennen, en zij zelfs geldschieter was voor Jezus en de apostelen, geloven ze er niets van. Maar zij blijft volharden. Maria lijkt altijd tegen vooroordelen te vechten. Christenen hebben haar in de latere traditie tot prostituee gemaakt, hoewel daar niets over staat in de Bijbel!

5

Lees haar verhaal in Lukas 8, Markus 15:40-41, Mattheüs 28, en Johannes 19-20.

De Ongehoorzamen

Wat doe je als de leiders van het land slechte dingen verplichten? Voor Sifra en Pua was dat heel duidelijk. Je bent ongehoorzaam, je moet wel. Als de farao hun gebiedt alle pasgeboren jongetjes te doden, zeggen ze misschien wel 'ja', maar ze doen iets heel anders. Als de koning achter hun ongehoorzaamheid komt, liegen ze. Zo redden ze een flink aantal onschuldigen.

6

Lees hun verhaal in Exodus 1.

De Naamloze

Niet alle helden worden gezien als helden, en van sommigen weten we niet eens hun naam. In het vrij bekende verhaal van de genezing van Naäman, kom je zo'n naamloze held tegen. Een jong meisje uit Israël is door de Arameeërs tot slaaf gemaakt. Hoewel je zou verwachten dat zij hen niet zou willen helpen, doet zij dat juist wél. Wanneer ze ziet hoe ziek de bevelhebber van het Aramese leger is, stelt ze voor dat hij de profeet Elisa bezoekt voor genezing. Erg dapper van dit naamloze meisje, maar vooral ook erg ethisch: zij heeft haar vijanden zeer zeker lief!

7

Lees haar verhaal in 2 Koningen 5.

Ruth, een *heldin*?

Bert Nab

Maar Ruth antwoordde: 'Vraag me toch niet langer u te verlaten en terug te gaan, weg van u. Waar u gaat, zal ik gaan, waar u slaapt, zal ik slapen; uw volk is mijn volk en uw God is mijn God' (Ruth 1:16).

Het bijbelboek Ruth begint vrij verdrietig. Er is hongersnood in Juda en Elimelech besluit om met zijn gezin zijn land te verlaten om in Moab te gaan wonen. Daar, in Moab, vinden de twee zonen van het gezin, Machlon en Kiljon, beiden een vrouw. Tot zover het goede nieuws. Elimelech sterft in dat vreemde land en ook Machlon en Kiljon overleven hun buitenlandse avontuur niet. Blijven over de vrouw van Elimelech, Naomi, en haar twee schoondochters, Ruth en Orpa. Het zijn maar een paar verzen daar aan het begin van dit korte bijbelboek, maar ze vertellen in een paar woorden een hele gezinsgeschiedenis.

Terugreis

De situatie in Juda wordt beter en Naomi besluit dat ze terug wil naar haar eigen land. Ondanks alles is het voor haar toch nog steeds 'oost, west, thuis best'. Haar schoondochters begeleiden haar en zijn van plan om met haar mee te reizen naar Betlehem. Naomi probeert hen daar echter van te weerhouden. Er is nog geen nageslacht, een heel belangrijk gegeven in die tijd, en ook de zoons van Naomi zijn op. Drie vrouwen zonder echtgenoot lijkt, zeker voor die tijd, een hopeloze situatie. 'Jullie kunnen beter omkeren en naar huis gaan,' zegt Naomi tegen haar schoondochters. 'Zorg dat je een man vindt met wie je een gezin kunt stichten. Van mij heb je niets meer te verwachten, ik ben al oud en zou jullie maar tot last zijn.' Orpa besluit dat Naomi gelijk heeft en neemt onder tranen

afschied. Ruth wil echter van geen wijken weten. Zij is trouw aan haar schoonmoeder en laat haar niet alleen verder trekken. Als de vrouwen in Betlehem aankomen wil Naomi dat de mensen haar Mara noemen. Ze is verbitterd door de omstandigheden van het leven. Zal daar nog verandering in komen?

Toekomstplannen

Al snel neemt Ruth het initiatief om ervoor te zorgen dat er eten op tafel komt. Zij komt bij 'toeval' terecht op het land van Boaz, een familielid van Elimelech. Als Boaz zelf naar het land komt, valt Ruth hem op. Hij kent de geschiedenis van Naomi en Elimelech en heeft ook al gehoord over de trouw van Ruth aan Naomi. Hij moedigt haar aan om toch

Ruth deed wat zij nodig en goed vond in dienst van Naomi

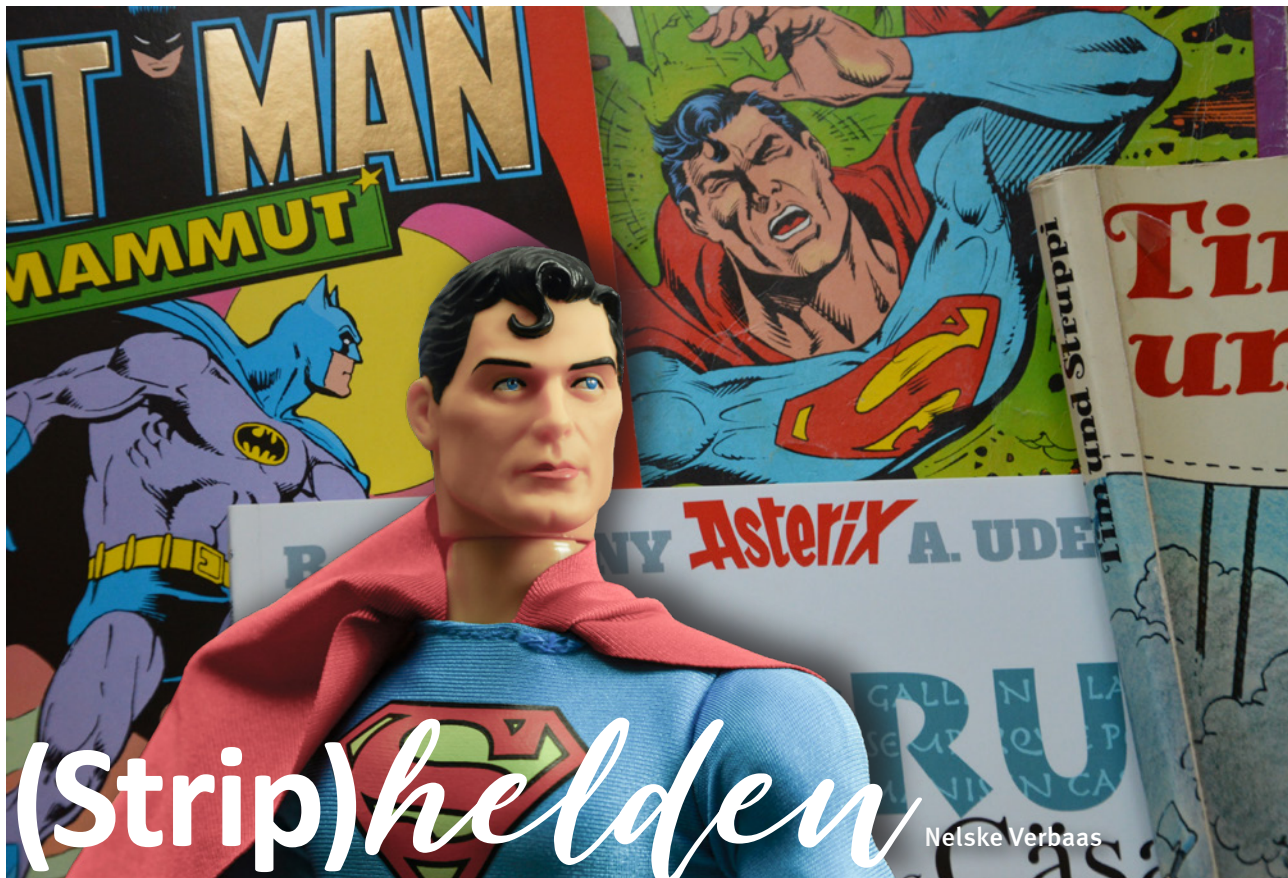
vooral op zijn land te blijven rapen en nergens anders heen te gaan. Als ze wil drinken, mag ze vrij water pakken. Hij probeert het haar zo makkelijk mogelijk te maken. Tegen zijn opzichters zegt hij dat ze af en toe wat extra's moeten laten liggen voor haar. Als Naomi hoort bij wie Ruth haar aren raapt, komt ze met een gewaagd plan. Ruth moet zich mooi maken en op de dorsvloer aan het voeteneind van Boaz gaan liggen. Hij is namelijk een mogelijke nieuwe echtgenoot voor Ruth aangezien hij familie is. Als Boaz midden in de nacht wakker schrikt en Ruth hem haar verhaal vertelt, behandelt hij haar met alle egards en belooft dat hij de kwestie van het zogenaamde losserschap zal bespreken. De uiteindelijke uitkomst is dat Boaz met Ruth in het huwelijk treedt en dat zij samen een gezin stichten. Op die manier zijn de naam en het nageslacht van Elimelech gered. Bovendien is Obed, de zoon van Ruth en Boaz, een voorouder van de grote koning David. Is Ruth een heldin? Niet als je het haar zelf vraagt waarschijnlijk. Zij deed wat zij nodig en goed vond in dienst van Naomi. Maar vanuit onze ogen deed zij iets uitzonderlijks en dat mag zeker als heldendaad beschouwd worden.

14

bijbels gezien

David Herraez Calzada/
Shutterstock.com

Hoe kán het toch dat Superman de slechtste vermomming heeft en niemand hem herkent? Inmiddels ben ik erachter. Mijn zusje woont namelijk dicht bij het voormalige Nederlands Stripmuseum in Groningen, dat begin 2019 haar deuren sloot.

Een bezoek aan Groningen is altijd gezellig. Goed gezelschap, leuke stad, mooie boekwinkels, lekker eten en het centrum is uitstekend te bewandelen. Dus wanneer ik voor Uitstappen de opdracht meekrijg om ‘iets over striphelden’ te bedenken, is Groningen het eerste wat in me opkomt. Hoe vaak ben ik niet langs het Stripmuseum gelopen? Meteen daarna beseft ik dat ik ook al heel vaak heb zien staan dat het museum permanent gesloten is.

Asterixen

Ter voorbereiding van dit stukje heb ik gekeken naar graphic novels, manga en overwogen om *DC: The New Frontier* (interessant) te bespreken; ik heb zelfs ‘welk stripfiguur ben jij’-quizzes gedaan waarvan ik de uitslag niet wil delen. Toch wordt het Groningen. Ik vind namelijk een gigantische stripspeciaalzaak op een bedrijventerrein waar je goed kunt snuffelen. We bezoeken die stripzaak, maar de wandeling valt tegen en de winkel zelf vind ik overweldigend. Het maakt wel iets los: op de terugweg praten we over de briljante woordgrapjes van de ‘Asterixen’ die we vroeger lazen.

Forum

Op zondag, niet lang voor ik weer de trein instap, bezoeken we het Forum. Dit is echt zo’n gebouw dat je geweldig vindt of juist vreselijk lelijk. Persoonlijk vind ik het prachtig. De open ruimte is gigantisch en imposant, de glazen wanden groots en het gebouw leeft: er is een bieb, bioscoop en er zijn koffientjes. De studieplekken zijn bezet en kinderen rennen trappen op en af. We nemen de roltrappen naar het dakterras en kijken uit over de stad.

Superman

Als we op de zesde verdieping van de roltrap stappen, zien we Storyworld. Een museum over het beeldverhaal: strips, animatie en games. Dit had perfect gepast! Ik baal als een stekker. Een korte Google-sessie maakt het alleen maar erger, aangezien Storyworld de opvolger blijkt van het Nederlands Stripmuseum. Dit is een Supermanvermomming, die zo goed werkt omdat mensen niet verder kijken dan hun neus lang is. Je ziet niet wat je niet verwacht – het museum is dicht, dus Groningen heeft geen stripmuseum. Storyworld lijkt zeker een bezoekje waard. Ga er een keer heen en vertel hoe het was.

Foto stripboeken:
Monika Boncuk/
Shutterstock.com
Foto actiefiguur:
Willow Hood/
Shutterstock.com

Websites
www.visitgroningen.nl
www.forum.nl/

Scan mij

Bezoek Storyworld

Held op sokken

16

voedsel voor de geest

Studio Romantic/
Shutterstock.com

Bijbelgedeelte

“Op een dag kwam er een engel van de Heer naar de stad Ofra. Hij ging zitten onder de grote boom op het veld van Joas, een nakomeling van Abiëzer. Gideon, de zoon van Joas, was daar aan het werk. Hij sloeg graankorrels uit het koren. Hij wilde niet dat de Midjanieten het koren zouden zien. Daarom werkte hij in de bak waarin normaal druiven geperst werden. De engel ging naar Gideon toe, en zei: ‘Je bent een dappere man. De Heer zal je helpen.’ Gideon antwoordde: ‘Maar mag ik u iets vragen? Als de Heer ons helpt, waarom gebeuren al deze vreselijke dingen dan? Onze voorouders hebben ons verteld dat de Heer wonderen doet, en dat hij ons uit Egypte bevrijd heeft. Maar nu heeft hij ons in de steek gelaten, en worden wij onderdrukt door de Midjanieten. Waarom doet hij nu geen wonder?’ Toen sprak de Heer zelf via de engel tegen Gideon. De Heer zei: ‘Laat zien hoe dapper je bent. Bevrijd Israël. Dat is mijn opdracht.’ ‘Maar Heer’, antwoordde Gideon, ‘hoe moet ik Israël redden? Ik kom uit de onbelangrijkste familie van de stam Manasse, en ik ben ook nog de jongste!’ De Heer zei: ‘Jij zult de Midjanieten makkelijk verslaan. Het zal lijken of je maar tegen één man vecht. Want ik zal je helpen’”

Rechters 6:11–16. (BGT)

SuperGideon

Het is een uitermate moeilijke tijd voor Israël. Elk jaar wordt het volk rond de oogsttijd aangevallen door verschillende volken uit het oosten. Ze vernietigen de oogst, stelen het vee en vernielen het land. En dit gebeurt nu al zeven jaar achter elkaar. En te midden van deze vernietigende oorlog verstopt onze held, Gideon, zich in de druivenpers. Daar is hij aan het dorsen en hoopt hij niet gezien te worden door die plunderende bendes. Ondertussen wordt hij wel gezien door een engel die rustig onder een boom zit, blijkbaar werkt het verstoppertje toch niet zo goed.

De engel spreekt hem aan als 'een dapper man'. Gek genoeg blijkt Gideon in het verloop van het verhaal helemaal niet zo dapper te zijn. Hij heeft constant wondertekenen nodig om opdrachten van God uit te voeren. Hij vernietigt heimelijk zijn vaders afgodsbeelden 's nachts, bang dat mensen boos zouden worden op hem. En het is zijn vader die niet bang is als de mensen inderdaad boos om de dood van Gideon vragen: 'Laat Baäl maar kwaad worden op mijn zoon, die zijn altaar vernield heeft.' Het is Gideon die zich verschuilt in het huis. En als Gideon dan eindelijk de held mag uithangen door een aanval in te zetten op de Midjanieten, moet hij dat doen met een telkens kleiner wordend leger. Het is dus niet gek dat Gideon twijfelt aan hulp van God als hij met die engel spreekt. Hij is de jongste van de onbelangrijkste stam en heldhaftig is hij nou ook niet. Toch blijft de engel erop hameren dat hij een held is en

wel omdat 'de Heer je zal helpen'. Een ware held is niet overtuigd van zijn eigen krachten en heldhaftigheid, maar een echte held is iemand die de hulp van God aanvaardt. Uiteindelijk gaat Gideon de geschiedenis in als één van de grootste helden van Israël, niet vanwege z'n eigen kracht, maar vanwege Gods hulp. Hij mag dan wel een held op sokken zijn, hij is wel Gods held.

- 1 In hoeverre komt Gideon overeen met jouw beeld van een held? Als je het hele verhaal van Gideon leest, zou je hem dan ook als 'een dappere man' aanspreken?
- 2 Kun je voorbeelden uit je eigen leven geven waar je moedig of dapper moest zijn om te doen wat God van je vroeg?
- 3 Kun je enkele helden bedenken? Zagen deze helden zichzelf als helden of waren ze zoals Gideon, zich eigenlijk niet bewust van hun dapperheid?

Kort gebed

Grote God,
Er zijn aan alle kanten dingen die ons bedreigen en bang maken. Wij vragen U om ons elke dag opnieuw weer de moed te geven om goede keuzes te maken — ook als we daar misschien een persoonlijke prijs voor moeten betalen.
Amen

smrm1977/
Shutterstock.com

Website

Voor het aanbod van onze gratis cursussen verwijzen we je naar onze website www.esda-online.nl

Voorbede

Iedere maandagmiddag om 13.30 uur doen we voorbede voor wie ons daarom vragen. Jouw gebedsverzoeken zien wij graag tegemoet op esda@adventist.nl

Marie Rahajaan

18

groeni

Trismegist san/
Shutterstock.com

Marti Bug Catcher/
Shutterstock.com

Superhelden

Afgelopen jaren ging de ene na de andere film in première met een superheld in de hoofdrol. Sinds 2008 heeft de Marvel Cinematic Universe 27 films uitgebracht en het einde is nog niet in zicht van films over helden zoals *The Hulk*, *X-Men* en *Spider-Man*. *Spider-Man: No Way Home* was zelfs een van de meest succesvolle Hollywoodfilms die in 2021 uitkwamen.

In het dagelijks leven houden de acteurs van deze films zich ook bezig met klimaatproblematiek. Mark Ruffalo bijvoorbeeld, die in de laatste *Marvel*-films de Hulk speelt, steunt het initiatief: *The Playbook*. Deze website helpt scenarioschrijvers om klimaatveranderingen op een realistische wijze te incorporeren in een script. De initiatiefnemers van deze website beargumenteren dat het van belang is om de effecten van het veranderende klimaat te verweven in films en series. Uiteraard kunnen films als ontsnapping uit de dagelijkse sleur dienen, maar ze zijn juist ook een uitstekend instrument om de wereld een spiegel voor te houden. Daar wil dit online handboek een bijdrage aan leveren.

Natuurrampen

De afgelopen jaren verscheen er al een aantal Hollywoodfilms met natuurrampen als thema, al dan niet als gevolg van de klimaatproblematiek. In 2008 verscheen de bombastische film *The Day after Tomorrow*. In deze film staat het begin van een nieuwe ijstijd centraal. Hierdoor komt er een wereldwijde klimaatmigratie op gang, met alle gevolgen van dien. *The Impossible* is een ander voorbeeld en gaat over de tsunami van 2004 in Zuidoost-Azië. In deze film volgt de kijker het gezin van dokter Maria Bennett, dat door deze natuurramp uit elkaar wordt gerukt.

Een recent voorbeeld van een klimaatverhaal is de film *Don't Look up*. In deze film speelt Jennifer Lawrence een student astronomie. (Detail: Lawrence speelde eerder *Mystique* in de *X-Men*-franchise.) Samen met haar professor ontdekt zij een komeet die op de aarde afstevent. Dit betekent tegelijkertijd ook het einde van de mensheid. Zij proberen de wereld bewust te maken van het gevaar van deze komeet door te spreken met de Amerikaanse president en plaats te nemen bij verschillende talkshows. Desondanks luistert niemand naar dit duo. Deze film biedt hiermee een sterke metafoor over hoe media, politiek en grote bedrijven het gevaar van de klimaatcrisis niet kunnen of willen zien.

Films zijn een uitstekend instrument om de wereld een spiegel voor te houden

Aandacht voor klimaatproblematiek

Zo zijn er tal van voorbeelden te noemen waarbij personen uit de entertainmentindustrie op hun manier aandacht willen schenken aan de klimaatproblematiek. Uiteraard zijn er nóg meer initiatieven te noemen die gestart zijn door minder bekende personen. Isatou Ceesay bijvoorbeeld, een jonge vrouw uit Gambia, staat aan het hoofd van een succesvol bedrijf dat plastic afval 'upcyclet' tot portemonnees en tassen. Met behulp van haar bedrijf kunnen de gezinnen van haar werknemers overleven in de drie maanden dat er weinig inkomsten uit de landbouw kunnen worden gegenereerd. In Denemarken heeft Søren Hermansen een voortrekkersrol gespeeld bij de omschakeling van het eiland Samsø naar 100% hernieuwbare energie. Een indrukwekkend resultaat, mede omdat het eiland wordt omringd door grote kolen centrales.

Zowel in Gambia als Denemarken zorgen helden als Spider-Man voor hoge bezoekerscijfers in de bioscopen, maar voor hun lokale gemeenschap zijn Isatou en Søren de echte superhelden.

Flutgoden

Rudy Dingjan

Mijn eerste helden heetten Old Shatterhand, Witte Veder en Winnetou. Deze Westernhelden beleefden spannende avonturen in het Wilde Westen. Hun bedenker was de Duitser Karl May, die overigens pas in 1908, vier jaar voor zijn dood, Amerika bezocht. Hoe het ook zij, tijdens onze vrije tijd op de lagere school speelden wij er niet minder lustig Indiaantje en cowboytje om.

Midden jaren zestig van de vorige eeuw kwam de tv onze huiskamers binnen. Mijn favoriete serie werd *I Spy* (Dubbelspion). Twee spioncollega's reisden vermomd als een tennisser (Robert Culp) met zijn coach (Bing Cosby) de wereld rond om overal te tennissen en ondertussen het kwaad te bevechten. Zij wisten zich telkens uit zeer benarde situaties te redden. Weet je wat? Lucas en ik speelden geen Indiaantje meer, maar speelden die benarde situaties na.

Zo weet ik nog dat we onszelf in de schuur bij hem thuis opsloten, het licht uitdeden en de sleutel in het pikdonker tussen rommel in de hoek gooiden. We meenden het serieus. Het is ons gelukt na veel heisa op de tast de sleutel te vinden, voordat zijn moeder ons begon te missen.

Elvis

Mijn muzikheld was natuurlijk Elvis, the King. Je kon het aan me zien, want verwoed probeerde ik dagelijks met Brylcreem een vetkuif te boetsen. Maar toen kreeg Lucas van zijn vader een singeltje van een band uit Liverpool, The Beatles. We waren gelijk verkocht en de Brylcreem werd bedankt. Massa's fans besloten hun haar dezelfde vorm te geven als The Beatles (niet zo lang) of The Rolling Stones (zo lang mogelijk).

Dit illustreert een ijzeren principe: De mens gaat lijken op wie hij aanbidt.

Onprettige figuren

God deed hierover zijn beklag al bij het volk Israël in de tijd van Jeremia, zo'n 600 jaar voor Christus: *'Welk onrecht heb ik jullie voorouders gedaan dat ze Mij hebben verlaten, dat ze achter nietige goden aan liepen en zelf nietswaardig werden?'* (Jeremia 2:5).

Israël koos blijkbaar voor flutgoden. Het gevolg was dat ze afzakten tot flutgedrag. Het ging niet zozeer om de buitenkant, als wel om het innerlijk. Afgoden van alle eeuwen zijn egoïstisch en gemeen geweest. Onprettige verzonnen figuren. Ze moedigden de mensen niet aan om betere personen te worden. Verloedering was het gevolg.

Idealen en waarden

Als ik denk aan de leiders en idolen van deze eeuw, waar halen deze machthebbers dan hun idealen en waarden vandaan? Hoewel ik een sterk voorstander ben van scheiding tussen kerk en staat, hoop ik toch dat velen van hen de God van de Bijbel aanbidden en zijn waarden van barmhartigheid en eerlijkheid erkennen.

Foto Karl May: Ralf Liebhold/ Shutterstock.com
Foto Elvis Presley: Blueeee77/ Shutterstock.com
Foto's The Rolling Stones en The Beatles: Wikipedia.org

“De meest hardnekkige en urgente vraag in het leven is: ‘Wat doe jij voor anderen?’”

Martin Luther King

alphaspirit.it/
Shutterstock.com

Vooruitblik De vraag van Martin Luther King is zeker een om op te kauwen. Over deze en andere hardnekkige aspecten van het begrip ‘urgent’ gaat de volgende **Contact**. Na de zomer in je brievenbus.

Contact is een gratis uitgave van het ESDA-Instituut, onderdeel van het Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten.

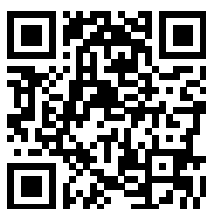
*Wil je Contact niet meer ontvangen?
Stuur dan een e-mail aan esda@adventist.nl*

ESDA Nederland Adres Amersfoortseweg 18,
3712 BC Huis ter Heide
Telefoon 030 - 6931509
INGbank NL76 INGB 0000 0383 25
Rabobank NL59 RABO 0155 9483 18
E-mail esda@adventist.nl
Web www.esda-online.nl

Woord van Hoop (ESDA België) Adres Ernest Allardstraat 11, 1000 Brussel
Telefoon 02-5113680
ING Bank BE47 3100 1698 4180
E-mail info@woordvanhoop.be
Web www.woordvanhoop.be

GRATIS
Download
Contact
Magazine

 Scan mij

ESDA Instituut
Online
Bijbellessen
Online

 Scan mij

